

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BAHREYN
KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ İŞ BİRLİĞİNE
DAİR ÇERÇEVE ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 29.7.2008 Sayı: 26951)

Kanun No
5788

Kabul Tarihi
16.7.2008

MADDE 1- (1) 23 Mayıs 2007 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliğine Dair Çerçeve Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BAHREYN KRALLIĞI
HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ İŞ BİRLİĞİ’NE DAİR ÇERÇEVE
ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Bahreyn Krallığı Hükümeti (bundan böyle ‘Taraflar’ olarak anılacaktır):

Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin hedef ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Tarafların egemenliği ve eşitlik ilkeleri temelinde çeşitli askeri alanlarda iş birliğinin, iki devletin ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

İki devlet arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, uluslararası kurallar ve Anlaşmalara uygun olarak geliştirilmesi ihtiyacını vurgulayarak,

Tarafların uluslararası yükümlülüklerini yerine getirme gerekliliğini kabul ederek,

Karşılıklı yarar ve hak eşitliği ilkeleri temelinde, askeri alanlardaki dostluk ve iş birliği ilişkilerinin, iki ülke halklarının ortak çıkarlarına olduğu kadar dünyada barış ve güvenliğe de katkıda bulunacağını onaylayarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır;

MADDE - I**AMAÇ**

Bu anlaşmanın amacı; Taraflar arasında askeri alanda eğitim, teknik ve bilimsel iş birliği tesis etmektir.

MADDE - II**KAPSAM**

Bu anlaşma; Madde-IV’de belirtilen alanlarda ve bu Anlaşmaya dayanılarak yapılacak uygulama anlaşmaları, protokoller ve diğer teknik düzenlemeler ile belirlenecek diğer alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe mübadelesini kapsamaktadır.

MADDE - III**TANIMLAR**

Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki anlamdadırlar:

1. “Gönderen Devlet”; bu anlaşmanın amaçları için Kabul Eden Devlete personel, malzeme ve teçhizat Gönderen Devleti ifade eder.
2. “Kabul Eden Devlet”, bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla topraklarında Gönderen Devlet’in personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Devlet anlamındadır.
3. “Konuk Personel”; Tarafların, bu Anlaşmanın amaçları için diğer taraf ülkesinde bulundurdıkları asker/sivil şahıslar anlamındadır.
4. “Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri”; Konuk Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.
5. “Kıdemli Askeri/Sivil Personel”; bu Anlaşma kapsamında gönderilen Askeri/Sivil grubun faaliyetlerine nezaret eden, Gönderen Devlet’in kendi mevzuatına uygun olarak atanmış, konuk personel arasındaki en kıdemli personel anlamındadır.
6. “Amir”, Askerî personelin iskân ettiği yerdeki karargah ya da müfrezenin komutanı ya da tesisin amiri anlamındadır.
7. “Resmi Görev” bu Anlaşma veya bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda yapılacak diğer anlaşmalarla kararlaştırılacak görevin tanımlanmasını ifade eder.
8. “Resmi Görevle Bağlantılı Suçlar”; resmi görevin ifası sırasında meydana gelen ve resmi görevden ayrılmayacak nitelikteki fiil veya ihmallerden kaynaklanan suçları ifade eder.
9. “İş Birliği”; bu Anlaşma çerçevesinde, her iki Tarafın kendi mevzuatlarına göre belirlenmiş hususlar paralelinde müttekabiliyet esaslarına dayalı faaliyetleri ifade eder.

MADDE - IV**ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI**

Taraflar aşağıda belirtilen alanlarda mevcut iş birliği faaliyetlerini sürdüreceklidir:

1. Askeri eğitim ve öğretim.
2. Eğitim kurumları arasında iş birliği ve temas ziyaretleri.
3. Müşterek konularda tecrübe aktarılması ve askeri ziyaretler.
4. Tatbikatlara gözlemci gönderilmesi.
5. Savunma sanayi alanında iş birliği.
6. Askeri istihbarat mübadelesi.
7. Lojistik ve lojistik sistemler.
8. Muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri konusunda iş birliği.
9. Askeri tıp ve sağlık hizmetleri alanında iş birliği.
10. Sosyal, sportif ve kültürel amaçlı etkinlikler.
11. Askeri tarih, askeri arşivler, askeri yayınlar ve müzecilik alanında iş birliği.

MADDE - V

YETKİLİ MAKAMLAR

1. Bu Anlaşmanın uygulanması için yetkili makamlar.

Türkiye tarafında: Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı,

Bahreyn tarafında: Bahreyn Savunma Kuvveti Genel Karargahı.

2. Taraflar, gerçekleştirilen iş birliğini gözden geçirmek ve bu anlaşmanın uygulanmasını geliştirmenin yöntem ve yollarını tanımlamak amacıyla, askeri makamlarının oluşturduğu bir Müşterek Askeri İş Birliği Komitesi teşkil edecektir. Komite, yılda bir kez dönüşümlü olarak tarafların ülkelerinde toplantı yapacaktır.

MADDE - VI

İŞ BİRLİĞİ ESASLARI

1. Taraflar mutabık kalınması halinde savunma sanayii alanında iş birliği konusunun detaylarını ayrı bir Anlaşma ile tespit edebileceklerdir.

2. Taraflar, "Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşması'na" bağlı kalarak, Gönderen Devlet personelinin ikametleri, güvenlikleri ve statüsü ile diğer kolaylıklardan istifadesi konularını işbu Anlaşma çerçeve kabul edilerek yapılacak olan Uygulama Anlaşmaları, Protokoller ve Teknik Düzenlemelerde detaylı olarak belirleyeceklerdir.

3. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması için müşterek faaliyetlere ait Yıllık Uygulama Planları hazırlayacaklardır. Müşterek faaliyetler planı, icra edilecek faaliyetlerin adını ve kapsamını, gerçekleşme biçimini, zamanını ve yerini, icra edilecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerecektir.

4. İş birliği, tarafların ortak yarar ve ihtiyaçları hesaba alınarak mütakabiliyet esasına göre gerçekleştirilecektir.

5. Taraflar arasındaki iş birliği, her seviyede yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilecektir.

MADDE - VII

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİLERİN GÜVENLİĞİ

1. Taraflar görev nedeniyle edinecekleri gizlilik dereceli bilgilerin gizliliđine ve birbirlerinin ilgili güvenlik mevzuatına riayet edeceklerdir.

2. Gizlilik dereceli bilgiler üçüncü ülkelerin hükümetlerine, firmalarına veya şahıslarına verilmeyecektir. Gizlilik dereceli bilgilerin üçüncü ülkelere verilmesi yalnızca tarafların yazılı izniyle mümkün olacaktır.

MADDE - VIII

TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu anlaşmanın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve toprak bütünlüklerine karşı kullanılmayacaktır.

MADDE - IX

HUKUKİ HUSUSLAR

1. Konuk personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri; giriş, ikamet ve çıkış dahil, Kabul Eden Devlet ülkesinde buldukları sürede Kabul Eden Devletin yasalarına ve yürürlükteki diğer mevzuatına tabi olacaklar ve yargı yetkisi, Kabul Eden Devlet'e ait olacaktır. Ancak, Kabul Eden Devlet'in yargı yetkisinin kullanılacağı hallerde, hüküm içeriği Gönderen Devletin mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngörmekte ise, her iki ülke mevzuatında yer alan veya taraflar için uygun olan ceza uygulanacaktır.

2. Konuk personel; Kabul Eden Devletin cezai ve disiplin mevzuatı bakımından, Kabul Eden Devlet'in askeri şahısları statüsünde telakki edilecektir.

3. Kabul Eden Devlet'in kanunları ihlal edildiđinde, konuk personelin faaliyetlerine son verilecektir.

MADDE - X DİSİPLİN İŞLEMLERİ

Askeri personel, disiplin hukuku ile ilgili olarak kendi Silahlı Kuvvetlerinin mevzuatına tabi olacak ve ayrıca Kabul Eden Devletin birlik ve kurumlarında, disiplin işlemleri bakımından yürürlükte olan kural ve yönergelere uyacaktır.

MADDE - XI PERSONELİN STATÜSÜ VE İDARİ HUSUSLAR

1. Konuk Personel, Kabul Eden Devlet topraklarında her türlü politik faaliyetlerden uzak duracaktır.
2. Konuk Personel ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri, diplomatik dokunulmazlık/imtiyazlara sahip olmayacaktır.
3. Konuk Personele, bu Anlaşmada belirlenmiş veya bu Anlaşma uyarınca imzalanacak Anlaşma ve Protokollerle belirlenecek görevlerin dışında görev verilmeyecektir.
4. Gönderen Devletin Askeri Personeli, görev yerlerinde kendi milli üniformalarını giyeceklerdir.
5. Faaliyetlerin icrası sırasında, lüzumlu hallerde, Kabul Eden Devlet gerekli teçhizatı sağlayacaktır.

MADDE - XII OLAĞANÜSTÜ DURUMLAR

1. Gönderen Devlet, gerekli gördüğü zaman, personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Devlet, böyle bir talebi aldığı anda, bu işlemin mümkün olan en kısa zamanda gerçekleşmesi için gerekli tedbirleri alacaktır.
2. Bir konuk personelin veya aile üyelerinin ölümü halinde, Kabul Eden Devlet Gönderen Devleti bilgilendirecek, cenazeyi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakledecek ve teslim edinceye kadar sıhhi koruma tedbirleri alacaktır.

MADDE - XIII SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Konuk Personel ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri, Kabul Eden Devlet askeri hastanelerinde ücretsiz olarak Kabul Eden Devlet'in kendi askeri personel ve aileleri ile eşit şartlarda muayene, ilkyardım ve dış bakım imkanlarından yararlanacaktır. Dış protezi, görsel, işitsel ve diğer yardımcı aletlerin kullanımını gerektiren sağlık hizmetleri, ücretsiz sağlık hizmetlerinin dışında tutulacaktır. Uzun süreli tedavi, ilaç ve diğer her türlü sağlık hizmetleri için yapılan harcamalar ile hastalanan kişinin ülkesine gönderilme masrafları Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.
2. Sivil kurumlarca sağlanan sağlık hizmetlerine ilişkin her türlü gider personelin kendisi tarafından ödenecektir.

MADDE - XIV
MALİ HUSUSLAR

1. Bu Anlaşmanın kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Konuk Personele ilişkin özlük hakları ve mali yükümlülükler Gönderen Taraf tarafından karşılanacaktır.

2. Konuk Personel ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri, giriş, kalış ve çıkış süresince, Kabul Eden Devlet'in yürürlükteki vergi mevzuatına tabi olacaktır.

MADDE - XV
ZARAR / ZİYAN VE TAZMİNATLAR

1. Taraflardan her biri, görevin icrası sırasında Konuk Personelin, kast ve taksirli fiillerinden mütevellit diğer Tarafın mallarına (Silah-Mühimmat, Malzeme-Teçhizat ve Akaryakıt-Yağ gibi) verdiği zarar ve ziyanı tazmin edecektir.

2. Mal ve eşyalara verilen zarar ve ziyanı (kasti olsun veya olmasın) Konusunda Kabul Eden Devletin hukuki mevzuatı geçerli olacaktır.

3. Gönderen Devlet, personelinin bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında yaralanması veya ölümü halinde tazminat talep etmeyecektir.

MADDE - XVI
GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Konuk Personel ile aile bireyleri, Kabul Eden Devlet'in toprakları içerisinde, yabancılarla ikamet ve seyahatleri hakkındaki kanun hükümlerine tabi olacaktır.

2. Konuk personel ile aile bireyleri, Kabul Eden Devletin ülkesine giriş ve çıkışlarda bu ülkenin pasaport ve gümrük ile ilgili mevzuatına tabi olacaktır. Ancak, Kabul Eden Devlet, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan idari kolaylıkları gösterecektir.

MADDE - XVII
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan her biri gerektiğinde bu Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini önerebilir. Yazılı bildirim yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde görüşmeler başlayacaktır.

MADDE - XVIII
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

Bu, Anlaşmanın yorumu ve uygulanmasına ilişkin herhangi bir uyuşmazlığın ortaya çıkması durumunda, Taraflar bu uyuşmazlığı mümkün olan en kısa sürede müştereken teşkil edecekleri bir komisyon vasıtasıyla görüşmeler yoluyla veya her iki tarafın üzerinde anlaşacakları bir yöntemle çözüme kavuşturacaklardır. Görüşmeler, yazılı talebin alınmasını müteakip 30 gün içinde başlatılacaktır.

MADDE - XIX**YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME**

Bu Anlaşmanın yürürlük süresi 5 yıldır. Taraflar Anlaşmanın yürürlük süresi bitiminden 90 gün öncesinden yazılı olarak sona erdirmeye talebinde bulunmadıkları takdirde, Anlaşmanın yürürlük süresi her yıl otomatik olarak bir yıl süre ile uzatılacaktır. Taraflardan biri, diğer tarafın bu Anlaşmanın hükümlerine uymadığı veya uyamadığı sonucuna vardığı takdirde, yazılı olarak görüşme önerisinde bulunabilecektir. Bu görüşmeler yazılı bildirim yapıldığı tarihten itibaren en geç 30 gün içinde başlatılacaktır. Müteakip 45 gün içinde bir sonuca varılmazsa, Taraflardan herhangi biri, 30 günlük bir yazılı bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

MADDE - XX**ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ**

Bu Anlaşma her bir Tarafın diğerine kendi ulusal mevzuatları gereği tüm işlemlerin yapıldığına dair son yazılı bildirim gönderdiği tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE - XXI**METİN VE İMZA**

Bu Anlaşma 23 Mayıs 2007 tarihinde Ankara'da Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde her biri eşit derecede geçerli olmak üzere ikişer nüsha olarak tanzim edilmiştir. İhtilaf halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

İMZA:

İSİM: Orgeneral *Yaşar BÜYÜKANIT*

UNVAN: Genelkurmay Başkanı

BAHREYN KRALLIĞI
HÜKÜMETİ ADINA

İMZA:

İSİM: Tabip Korgeneral Şeyh

Mohammed bin Abdulla AL

KHALIFA

UNVAN: Savunmadan Sorumlu

Devlet Bakanı

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
4	19	433
18	90	547
25	131	252:260, 290:299

I- Gerekçeli 137 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 131 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Milli Savunma, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/449